

عنوان مقاله:

کارکردهای موتیفهای تلمیحی انبیا در غزلیات صائب تبریزی

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 14، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

سارا لطیفیان - دانشجوی دکتری، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

حسن سلطانی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام

محمدتقی جهانی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

خلاصه مقاله:

موتیف از اصطلاحات رایج در حوزه علم و هنر و ادبیات است. مهمترین ویژگی موتیف تکرار و معنیافزایی است و یکی از ابزارهای مناسب برای نقد و تحلیل صوری و محتوایی آثار است. صائب تبریزی بزرگترین شاعر غزلسرای سبک هندی است. موتیفها در غزل او بسامد بسیاری دارد. کاربرد این موتیفها میتواند بیانگر ذهنیت شاعر و نیز تصویری از جریانهای فکری و اندیشگی زمانه او باشد. موتیف انبیا از پرکاربردترین موتیفهای تلمیحی شعر او هستند. در این مقاله کارکردهای موتیفهای انبیا در غزلیات صائب بررسی میشود. شاعر از این موتیفها برای بیان اندیشهها و ذهنیتهای متعددی سود جسته است. صائب در کاربرد موتیفهای انبیا همجا به دیدگاه و نظر متقدمین درباره پیامبران و عناصر مربوط به آنها مقید نمانده و خود در این زمینه به نوآوری دست زده است. کارکرد موتیفهای انبیا در شعر صائب به استفاده تلمیحی آنها محدود نشده و جنبههای متنوعتری از این موتیفها مدنظر قرار گرفته است. صائب در موتیفهای انبیا افزونبر تلمیح به قصص قرآنی و کتابها و نظریات گذشتگان، خود به دریافتهای جدیدی در این زمینه رسیده است که حاصل ژرفنگریها و تلاشها و آفرینشهای هنری اوست. نگاه جدید و خلاقانه او به پدیدهها، کارکردهای اخلاقی و اجتماعی، دریافتهای عرفانی، تناقضها، استفاده متفاوت از موتیفها، خوارمایی موتیفهای انبیا، کارکردهای صوری و زیباییشناسانه، نقد شعر و... مهمترین کارکرد موتیفهای انبیا در شعر صائب است.

کلمات کلیدی:

کارکرد موتیف، موتیف تلمیحی، انبیا، صائب تبریزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1458835>

